

כחל ושרק, על הטוב והרע והאכזרי שבו. ראייה לעבודה הבסיסית, הקפדנית והאחראית של טבת מצויה בביוגרפיה אחרת שראתה אור באחזונה; ביוגרפיה מתוממת של **מיכאל ברי-זוהר**, תחת הכותרת בן-גוריון, ביוגרפיה שדושה, חרי-מיתית, בעלת נטיות של איבוד פרופורציות.

חוסר האיוון והפרופורציות בביוגרפיה של ברי-זוהר בולט בתיאורים כמו: "כפן גוריון היתה עדיין רוח רומנטית סוערת ורעננה. לכרוי רננה היה האיש רומנטי וחושני במידה רבה. גם חש עצמו צעיר, אלא שלא מצא באשתו מענה למואיון הרומנטיים, כשם שלא ראה בה שותפה לדרכו המדינית והצינונית..." וברי-זוהר מביא סיפור מ-1943 או 1944: "באותו יום התפרצה פולה בכאב לפני רננה. היא סיפרה לה, כי לאכיה, יש נשים אחרות! תחילה היתה הבה המומה. רננה חשה אהדה עמוקה לאם, שהיתה בה אומדן, ללא כשגולתה שהיא נכבדת..." וברי-זוהר מוסיף: "ואומנם, יתכן, כי אף לכך גוריון היו אייפעס אהבות מחוץ למים גרה הנישואין." הוא מסתמך על סיפור של שלישו הצבאי של בן-גוריון בחמיהו ארנזב: "(—) צילצלה, כתב ב-1954, על אשה אלמנית, שקשורה היתה עם בן-גוריון. ביקשה לראותני. באה לחדר. רי. התחילה מפתירה את רגשותיה כלפי הוקן. היא מיכנה ללכת אחריו ולרחוץ כפות רגליו בכל מקום אשר יצווה. לא ראתה אותו מזמן, ואין דמותו משה מעליה. מבקשת לראות אותו... רגשותיה אל הגדול כדורס (קבוצה של נחמיה ארנזב) אינם ניכחים ואין להם מעצור. היא מחפשת קירבתו ולו למיפס רג עי"ם..." ברי-זוהר מסביר בעזרת פרשיות האהבים של בן-גוריון את סלחנותו לפי רשיות דומות של מלשה רייך. הוא מביא את סיפור וידויה של רוט רייך בפני בן-גוריון ואת סיפור משרה של פולה בן-גוריון. "היא היתה נואשת. נחפזה לירושלים, שם גרו ירדים קרובים של בן-גוריון. היא שפכה לפניו את ליבה ויאיימה בהתאבדות. החברים דיכרו על ליבה וניסו לשכנע אותה להתכבד על עצמה ולשוב אליו. היא התייפחה מרה ופענה, שאין לו שום עניין בה, ומוטב כי תשים קץ לחייה..."

לקורא נותר להמתין לכרכים הבאים, אותם מחבר שבתי טבת, כדי שסיפורים כסיפור זה של ברי-זוהר יוצגו באמינות ולא ברדידות.

תרגום

פרנץ'

בימים אלה מוקרנת בטלוויזיה הסידרה חדר הנשים המבוססת על רב מלך בשם זה. אותו חיברה הסופרת האמריקאית **מרילין פרנץ'**. ספר העוסק בדיכוייה של האשה האמריקאית. ספר שנמכר כבר בכמה מיליוני עותקים בשפות רבות. סיפרה החדש של פרנץ' הלב השותת ** נפתח. שחות או יותר, בנקודה שבה מסתיים חדר הנשים.

דולורס בת ה-45, פרפסור לספרות אנגלית, כבר מדמה לעצמה שהיא למדה להתמודד עם נושאי הבדלות, הבעל והמאהבים, ולמדה להגשים את עצמה באמצעות עבודתה העיסוקה. "שוב אין רגשות נפערים כקורבה, שוב אין הלב נפעם מסמא את עיניה. אחרי שנות הספר, אחרי כל המישגלים, כל האמונה הוקדת

* מיכאל ברי-זוהר — בן-גוריון; הר צאת כחו; גריטה מקוצרת, 561 עמודים (כריכה רכה).

** מרילין פרנץ' — הלב השותת; עברית: אריה חשביה; הוצאת יחד; 349 עמודים (כריכה רכה).

כאהבה... די. לעולם לא יהיה עוד גבר כהחי, במיטתי, חרלתי להירפק וחדל דלתי גם לבכות, כיובה לירדותיה הקי רובות..." והיא שואלת את עצמה, "כמה צלקות יכול לב לספוג ולהמשיך לפעום?" ואז היא מגיעה לאנגלית, כדי להקדיש עצמה למחקר בנושא ספרה הבא.

בנסיעות בין לונדון לאוקספורד מגלה דולורס גבר אמריקאי, גם הוא בגיל העמידה. "עדיין ישבה ופניה אל החלון, אבל היא חשה במשהו — מתח באוויר. מבטה גלש אליו. ולכך אתו! הוא למש בה עיניים... היא שאלה את עצמה כמה הוא מסתכל, מה ראה כאשר התבונן בה. אשה בת ארבעים-וחמש, שנראתה בת גילה אך לא נראתה בגיל העמידה..." ואחרי ה, "שמי דולורס" וה, "שמי ויקטור" וה, רוצה ספל תה? "לפתע פתאום היו גופותיהם צמודים זה לזה. ואז נישש בנייהם קרב, ואפשר שהקרב פרץ מקרב כם. כימיקלים הלפו בירכיים, כמתנבים, זרמי-שמל פלחו את גופם, אצבעות נתמלאו זרם..."

הסיפור מתפתח במישור של שאלות עקרוניות, כאשר השאלה העיקרית היא: האם מסוגלים גבר ואשה לטפח אהבה אמיתית, כאשר האשה בעלת מודעות פמיניסטית? היחסים מתחילים להתמסד. דולורס וויקטור עושים אהבה, סועדים, הולכים לתיאטרון, מספרים את חייהם, את מכותיהם, ומתחילים להתנגש. נפרדים ומתאחדים. דולורס ענייה ורדי קאלית, ויקטור עשיר וזמני. "את יודעת,

הלב השותת הוא ספר של כל השאלות הנשיות על החיים, בלא שום תשובה. ספר שמעבר לשאלות שבו, מעבר להגיון שבו, מצויים היצרים של המין האנושי.

מקור

אלוני

בימים אלה ראתה אור מהדורה חדשה של הינשוף — ארבעה סיפורים מאת **ניסים אלוני**, סיפורים המתקשרים למיסגרת סיפורית רחבה יותר, שבמרכזה עומד נער בגיל בר-מיצוה, החי בשכונת גבול של יפו-תל-אביב בימי המלחמה העולמית השנייה.

אלוני הצליח במחרות זו לעצב גוף אנושי מרתק של אותם ימים, מבלי שיוזקק לחומרים של נוסטלגיה טפלה, כמקובל על מרבית המחברים בני דורו. הוא מתאר עולם זה בתיאורים פלסטיים ומאוד פשוטים, כפי שאלה משתקפים בעיניו הצמאות והמתרגשות של גיבורו. המציאות והבדייה נמהלות כאן זו בזו, ואחד משיאי העירוב הוא בסיפור הינשוף עצמו. אלה סיפורים של התבגרות, "וא" נחנו הפלגנו, עם הרכבת, מתחת לגשר הגדול הסמוך ליפו, אל שדות הקרב שבי

מרילין פרנץ'
הבעייה היא שאת אידיאליסטית

מדבר, דהרנו על אוכפי סוסים לבנים, דילגנו על פני תהומות, ישבנו בבתי הוונות שבקצה רחוב אלנבי, ליד הים, עם החיילים..." בפשטות החסרה כנראה לשאר, או לרוב, בני דור מילחמת השיח-רור, הוא מוכן להתוודות: "ילד אחד סיפר שראה על מדרכת הבית שממול לבית-הספר קנדון. באומרו את המילה הזאת ניתר לבי..."

זה ספר של סיפורים שהם סיפור אחד, סיפור של התבגרות הנע בין השפלה לגאווה, בין הזייה למציאות, סיפור של ידו: "...אני לא צריך אותם. שילכו לחפש כולם בפחי-האשפה של הפסג', אני אלך אל הרחוב הגדול. אני אלך למנזר הכרד על הגבעה הירוקה בסוף העיר. אני אלך ליערות בשכונת התקווה. לעולם לא אגיד אין ינשוף. יש ינשוף. פעליות הגג שבביתו של סאלאמון..."

והלב של הקורא כמו נרמס במהלך

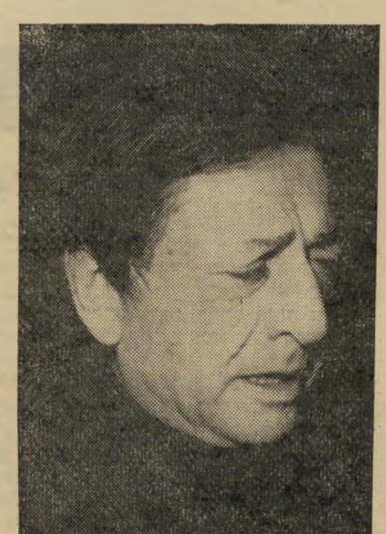
* ניסים אלוני — הינשוף — ארבעה סיפורים; רישומים יוסל ברגנר; הוצאת הקיבוץ המאוחד; 153 עמודים (כריכה רכה).

קריאת הינשוף מהמחשבה על ניסים אלוני, המעניק לנו מנות כה זעירות מכיש רונן הסיפורי.

מדע בידוני

סילברברג

ספר הגולגולות של **רוברט סילברברג** מוליך ארבעה ידיים למסע אל המדבר, בתיקווה לחשוף ולגלות את סוד חיי הנצח. ארבעה ידיים — אלי, היהודי הכחוש, נד, קתולי לשעבר והומריסטכסואל

ניסים אלוני
לעולם לא אגיד אין ינשוף

בהוה, אוליבר, הנמלט מן המוות, וטיי מותי המחפש הגשמה עצמית — מפליגים להרפתקה שהיא ספק מדע בידוני ספק ספר של מראות ישרות.

בספר הגולגולות ישנה סיטואציה אלימה: "כל החברותא בין ארבעתנו מסתיים בכך ששני אלו היו נגדי ונגד אוליבר. שני אנשי הרוח מול שני הגברים החושניים... לא, אלי איננו תריג, למרות שדודי קלארק פוען שכל היהודים הם כיסודם הומריסטכסואלים, בין אם ידעו זאת ובין אם לא..."

סיפור של סילברברג, בניגוד למרבית ספרי המדע הבידוני, הוא ספר תלת-מימדי. הנפשות הפועלות בו הינן בעלות עומק, עד שדומה כי מטרתו העיקרית של סילברברג היתה לחבר, לשם שינוי, ספר מדע-בידוני עם פשוט פועלות בעלות אמינות בפרופיל גבוה. לכן גם המיבנה המאוד-ספרותי של הספר, מיבנה שבו כל אחד מהארבעה מביא את סיפורו עם הריבוד התחושתי והעלילתי. כל אחד מהארבעה עובר סידרות של וידוי, כמו אלי היהודי: "אלוהים מת, הם אומרים. כמובן נרצח, הועבר מן העולם. הביטו בי, אני יהודי, קיבלתי שיעורים בעברית כמו כל ילד יהודי טוב, קראתי את התורה, עשו לי בר-מיצווה, נתנו לי עטים נובעים..."

ספר הגולגולות הוא ספר יוצא-דופן כי ג'אנר ספרותי זה. ויעיד על כך קטע הסיום של אלי, האומר, בין השאר: "והראיתי לעצמי את דמותי הצועדת בעון דרך הרחובות הנוצצים של ימי המחר, החוקים, המדרשית כחולות של עולמות נובכיים, אלי הנצחי החובק כוורועותיו אשדות של שנים. וצחקתי, וגם הוא צחק, וצחקו הבלוע את צחקי..."

* רוברט סילברברג — ספר הגולגולות; עברית: נוגה ברוקס; הוצאת לדורי; 194 עמודים (כריכה רכה).